'De duisternis grijpt me naar de keel'

Favi laat blindheid ervaren tijdens diner in donker

ORANJESTAD — Bevangen door volledige duisternis. Ogen die tevergeefs zoeken naar licht. Stichting Favi, die zich inzet voor blinden en slechtzienden, heeft twee uur lang mijn zicht gestolen. Een driegangen-diner op de tast en gesprekken zonder enig oogcontact. Voor even leven met een visuele handicap.

door onze verslaggever
Bobby Spier

Wereldwijd leven ruim 39 miljoen mensen in complete duisternis door blindheid. Daarnaast zijn er nog eens zo'n 246 miljoen mensen die beschouwd worden als blind, omdat hun gezichtsveld sterk beperkt is. Aruba kent volgens de website van Favi ruim 3000 mensen met een visuele beperking.

Ter bevordering en acceptatie van de blinde en slechtziende medemens, organiseert de stichting in samenwerking met Feria Social tot en met zaterdagavond het 'Dare the Darkness' ofwel het 'trotseer de duisternis'-evenement. Een diner dat zich voltrekt in het complete donker.

Stapje voor stapje

De pers trapte het evenement gisteravond af. Zenuwachtig wordt bij mechanisch flikkerend kaarslicht gelachen als Stacy Baumann, zelf moeder van een negenjarige blinde zoon, de microfoon pakt en vertelt dat het dineren in volledige duisternis 'als moeilijk, stressvol en misschien wel beangstigend kan worden ervaren'. 'Blijf rustig' is het advies en 'open je andere zintuigen'. "Vertrouw op je gids en herinner de woorden die je vroeger als kind vaak hoorde: 'Je hoeft niet bang te zijn in het donker'." Vervolgens moet iedereen verplicht zijn lichtgevende apparatuur inleveren, zoals telefoons en oplichtende horloges, en opbergen in een kluisje. Daarna worden we in een treintje, stapje voor stapje door een doolhof richting de allesomvattende duisternis geleid.

Versnelde hartslag

"Hier is uw stoel mevrouw". Met mijn hand tast ik naar beneden en stuit ik op een stoffen leuning. Direct beeld ik me dat hij hardblauw, rood of zwart van kleur is, omdat de stof mij doet denken aan een typische kantoorstoel. Langzaam schuif ik mijn zitting opzij, niet wetende hoeveel ruimte ik heb en waar ik mij begeef. Als mijn tafelgenoot, die ik nog niet eerder heb ontmoet, naast mij neerstrijkt, voel ik hoe het duister mij letterlijk naar de keel grijpt. Mijn ogen zoeken wild om zich heen naar een glimpje licht. Mijn hartslag versnelt, de temperatuur stijgt, waarna ik aangeef dat ik mij angstig voel. "Dat is normaal", zegt mijn gids met een zachte en kalmerende stem. Aan het geluid te horen zit zij ongeveer anderhalve meter van mij af. "Je bent in een fijne omgeving, je hoeft niet bang te zijn, probeer rustig te ademen." Mijn buurman slaat een arm om mij heen en geeft de gouden tip om de ogen te sluiten. "Geen zorgen, je bent in goede handen." Met gesloten ogen adem ik diep in en uit, en begin voorzichtig mijn omgeving te verkennen. "Ik voel lamellen naast me, en een muur", vertel ik aan mijn tafelgenoot. "Ik denk dat wij aan de zijkant zitten en zo te horen zit er niemand naast ons."

Klunzigheid

Als alle deelnemers zitten, vraagt de leiding of iedereen zijn bord, bestek en glas kan vinden. Ik merk op dat er een dienblad voor mij staat en na even zoeken vind ik zelfs mijn desertlepel. Maar eerst starten we met soep. Het is een uitdaging om een gevulde lepel zonder te morsen in één keer naar mijn mond te brengen, maar ook om te proeven wat we voorgeschoteld krijgen. "Misschien is het een dikke aardappelsoep", zeg ik tegen mijn buurman, die zelf denkt dat het een soep van pompoen betreft. De leiding wil niets verklappen en laat lachend iedereen gissend achter. Kort daarna wordt het hoofdgerecht geserveerd. Met mijn vork in het luchtledige zoek ik naar wat er op mijn, voor mijn gevoel gigantische, vierkante bord ligt. Elke hap is een verrassing. Mijn tafelgenoot begint te mopperen dat hij sinds de middag niets heeft gegeten en dat hij tot zijn frustratie nu al een paar keer een lege vork in zijn mond stopt. Bij het dessert kan ik de neiging niet weerstaan om toch even mijn eten te voelen. Direct grijp ik met mijn vingers in een slagroomachtige-substantie en proef dat het een aardbeienmousse betreft. Verderop mijn bord vind ik een punt taart. Ik breng gulzig een stuk naar mijn mond, maar de lepel belandt op mijn kin. Eén voordeel, niemand die mijn klunzigheid ziet.

Medeleven, geen medelijden

Tijdens het diner vertelt Stacy de deelnemers haar persoonlijke verhaal. "Als moeder van een jongen die toevallig blind is, heb ik vaak besloten mijn ogen dicht te doen en te ervaren hoe moeilijk het is om dan eenvoudige dingen te doen. Ik heb de luxe dat ik weet hoe dingen eruit zien, maar mijn zoon werd blind geboren, dus hij heeft dat niet. Toch groeide en bloeide hij op tot een normale jongen van negen jaar en ik moet zeggen dat de inzet en inspanning van Favi daar voor een groot deel aan heeft bijgedragen." Daarnaast onderstreept ze: "Een deel van de cliënten van Favi is hun zicht plotseling verloren, door bijvoorbeeld een ziekte of ongeval.

Zij voelen zich precies zoals jij nu, behalve dat er voor hen geen licht aan het einde van het doolhof is. Dit is hun leven." Favi hoop dat de deelnemers de ervaring van het diner voor de rest van hun leven bij zich dragen. "We hopen dat als je de volgende keer een blind persoon ziet, je medeleven voelt, maar geen medelijden. Want mensen die in het donker leven, zijn bovenal gewoon mensen."